

ПОКАЗНИКИ УРАЖЕНОСТІ КАРІЄСОМ ТА ЙОГО УСКЛАДНЕННЯМИ В ДІТЕЙ У РЕГІОНІ З ВИСОКИМ УМІСТОМ ФТОРУ В ПИТНІЙ ВОДІ

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Таблиця 1

**Ураженість карієсом тимчасових зубів у дітей
смт. Машівки, М+т**

Вік, років	Кількість дітей	Поширеність карієсу, %	Інтенсивність, кпЗ
3-5	26	50±10	1,65±0,5
6	29	62,07±9,16	2,97±0,57
7	40	57,5±7,8	2. 48±0. 43
8	27	62,9±8,0	3. 04±0. 44
9	35	65,7±8,0	2. 74±0. 38
10	29	68,9±8,6	2. 27±0. 39
11	33	42,4±5,7	1. 27±0. 42
12	29	20,7±7,5	0. 52±0. 48
13	29	10,3±5,6	0. 21±0. 49

Стоматологічне здоров'я людини формується в ранньому дитинстві та залежить від загального стану організму і впливу факторів навколишнього середовища. Причини екологічного характеру відіграють одну з провідних ролей у захворюваності на карієс. Склад і властивості питної води, яку вживає населення, впливають у цілому на здоров'я популяції та на розвиток зубощелепної системи зокрема. До безсумнівних факторів, які визначають ураженість карієсом, належить рівень вмісту фтору в зовнішньому середовищі, особливо в питній воді. Проте роль фтору в розвитку карієсу не є однозначною. При низькій концентрації цього елемента в питній воді поширеність захворювання досягає високих показників - до 98-100 % [5]; оптимальний уміст фтору сприяє зниженню захворюваності. Підвищення концентрації над оптимальним значенням не викликає протикаріозної дії [1]. Висока ураженість тимчасових зубів у 6- річних дітей Львівської області - 93,8 % [2], а в м. Полтаві 69, 1% 7- річних дітей мають уражені карієсом тимчасові зуби (кп - 2,2 (Н. В. Левченко).

Висока поширеність періодонтитів свідчить про недостатню ефективну профілактику в цілому та недосконалі методи лікування карієсу і пульпітів (Т. Ф. Виногорова, 1987; Л. О. Хоменко і співавт., 1999 та ін.), а також про обмежену ефективність лікування періодонтитів тимчасових зубів [4,6]. Отже, важливою є розробка терапевтичних заходів для дітей, хворих на періодонтити тимчасових зубів, для зменшення тяжкості наслідків. Для цього необхідним

етапом є попереднє вивчення епідеміології стоматологічних хвороб та пошук факторів ризику в регіоні.

У зв'язку з цим **метою** нашого дослідження стало визначення рівня ураженості карієсом та його ускладненнями тимчасових зубів дітей смт. Машівки, яке є регіоном із високим умістом фтору в питній воді.

Матеріал та методи дослідження. Нами було обстежено 55 дітей дитячого садка віком 2-7 років та 222 дитини віком від 7 до 13 років середньої загальноосвітньої школи смт. Машівки за методикою ВООЗ [5]. Для характеристики стоматологічного здоров'я дітей ураховували такі показники:

- поширеність карієсу тимчасових зубів у кожній віковій групі;
- інтенсивність карієсу зубів за індексами кп;
- ураженість тимчасових зубів ускладненим карієсом серед дітей кожної вікової групи.

Результати дослідження. При аналізі даних епідеміологічного обстеження дітей середньої загальноосвітньої школи смт. Машівки

чітко виявляється така закономірність: поширеність карієсу тимчасових зубів вірогідно зростає з віком (табл. 1). Так, серед 3-5- річних дітей показник становить 50±10 % при інтенсивності 1,65±0,5 зуба на одного обстеженого, тобто половина дітей цього віку мають уражені карієсом зуби. Поширеність карієсу тимчасових зубів досягає максимуму (68,9±8,6 %) у дітей 10 років. З 11 років спостерігається поступове зниження показників поширеності карієсу тимчасових зубів до 42,4±5,7 %, що пов'язане із фізіологічною зміною зубів.

Аналогічна ситуація складається і з показниками інтенсивності карієсу тимчасових зубів. У 8 років інтенсивність найвища і досягає 3,04±0,42 зуба на одного обстеженого, потім виявляється поступове зниження показників до рівня 1,27±0,42 зуба на одного обстеженого в 11 років. Така динаміка пов'язана з фізіологічною зміною каріозних тимчасових молярів постійними премолярами.

Привертають увагу і високі показники ускладненого карієсу

Таблиця 2

Ураженість ускладненим карієсом тимчасових зубів у дітей смт. Машівки, М+т

Вік, років	Кількість дітей	Поширеність, %	Інтенсивність, кпЗ
3-5	26	19,23+7,12	0,42 +0,15
6	29	34,6+8,99	0,62+0,19
7	40	27,5+7,15	0,78±0,25
8	27	18,5+7,62	0,41±0,15
9	35	25,7+ 7,49	0,54±0,17
10	29	13,79+6,52	0,31±0,17
11	33	15,15+6,33	0,21±0,15
12	29	6,89+4,79	0,07±0,16
13	29	7,0+4,82	0,07±0,16

(табл. 2). У дітей 6 років найвищі показники ураженості ускладненим карієсом – понад третина обстежених дітей мали пульпіти та періодонтити тимчасових зубів. У 7-річних дітей поширеність

ускладнень карієсу зменшується з одночасним ростом інтенсивності. На нашу думку, це пов'язане зі змінною уражених тимчасових різців та зростаючою ураженістю тимчасових молярів із переважною

кількістю хронічних періодонтитів. Усі діти, які мали ускладнений карієс тимчасових зубів, належали до II-III груп за ступенем активності карієсу. Рівень інтенсивності має тенденцію до зниження з віком, що пов'язане як із фізіологічною зміною зубів, так і з передчасним видаленням таких зубів.

Висновки. Аналіз даних обстеження дітей смт. Машівки свідчить про низький рівень їхнього стоматологічного здоров'я, зважаючи на показники ураженості карієсом та його ускладненнями тимчасових. Такий стан вимагає посилення заходів як первинної, так і вторинної профілактики стоматологічних хвороб.

Література

1. Бабель И. В. Влияние повышенных концентраций фтора в питьевой воде на состояние твердых тканей зубов и некоторые другие системы организма: автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. мед. наук: спец. 14. 00. 21 «Стоматология» / И. В. Бабель. - М., 1968. - 15 с.
2. Горзов И. Г. Распространенность кариеса и его профилактика в условиях биогеохимического дефицита фтора и йода: автореф. дисс. на соискание учен. степени д-ра мед. наук: спец. 14. 00. 21 «Стоматология» / И. Г. Горзов. - К., 1991. - 41 с.
3. Козьмин В. Л. Медико-географические особенности распространения стоматологических заболеваний у детского населения Волгоградской области / В. Л. Козьмин // Вопросы стоматологии: сб. науч. трудов. - Вып. 4, Т. 27. - Волгоград, 1974. - С. 18-20.
4. Михайловская В. П. Апикальный периодонтит временных зубов: клиника, диагностика / В. П. Михайловская, К. А. Горбачева // Современная стоматология. - 2007. - №2. - С. 22-25.
5. Стоматологическое обследование. Основные методы. - Женева, 1987. - 64 с.
6. Терехова Т. Н. Периодонтит у детей. Часть 1: Клиника / Т. Н. Терехова, Е. А. Кармалькова, Л. В. Козловская // Современная стоматология. - 2005. - №2. - С. 20.

Стаття надійшла
10. 12. 2010 р.

Резюме

Причины экологического характера играют одну из ведущих ролей в заболеваемости карие-сом, т. е. эпидемиологические характеристики кариеса зубов у детей могут иметь значительные региональные особенности. В исследовании определен уровень поражённости карие-сом и его осложнениями временных зубов детей пгт. Машевка, который является регионом с высоким содержанием фтора в питьевой воде. Определено, что по показателям кариеса регион отно-сится к среднему уровню. Осложнения кариеса временных зубов растут с возрастом ребенка и достигают наивысших показателей к 6 годам.

Ключевые слова: временные зубы, кариес, осложнения кариеса.

Summary

The factors of ecological nature play one of the main parts in caries incidence. That is why epi-де-миological characteristics of tooth caries at children can have significant regional peculiarities. Caries lesions level and caries complications of temporary teeth at children of Mashivka, which is the region with high fluorine contents in drinking water, were studied. It was determined that according to the level of caries indices, the region had middle level of caries incidence. Caries complications of tempo-rary teeth increase with the age of a child and reach their peak at 6 years.

Key words: temporary teeth, caries, caries complications.